

**Naučni skup: Naš svet, drugi svetovi.
Antropologija, naučna fantastika i kulturni identiteti,
Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, 11-12. 12. 2009.**

Naučni skup pod nazivom *Naš svet, drugi svetovi. Antropologija, naučna fantastika i kulturni identiteti* organizovalo je Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, pod finansijskim pokroviteljstvom Ministarstva za nauku i tehnološki razvoj. Ovaj naučni skup održan je na Filozofskom fakultetu u Beogradu, u svečanoj sali *Dragoslav Srejskić*, 11. i 12. decembra 2009. godine.

Naučna fantastika, kao žanr ili stil u umetnosti, vrsta zabave, mehanizam identifikacije ili odraz kulturnih strahova i/ili stremljenja, okupila je na jednom mestu naučnike i istraživače različitih profesionalnih preferencija. Prisutni su imali priliku da čuju izlaganja istraživača kojima je naučna fantastika jedna od glavnih oblasti profesionalnog interesovanja, ali svakako je bilo interesantno čuti i šta o datoj temi imaju da kažu oni koji su svoje dosadašnje istraživačke perspektive i sfere interesovanja primenili na datu temu.

Dragana Antonijević (Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu) u izlaganju pod naslovom **Susreti Zemljana sa Zemljanima: žanrovske permutacije i semantičke transformacije**, na jednoj od bazičnih ontoloških dimenzija – prostor-vreme, istražuje žanrovske permutacije dva diskursa – fantastike/naučne fantastike i etnografije. Temom naučno-fantastičnog horor žanra sa zombi tematikom bavili su se *Ivan Vuković* (Odeljenje za filozofiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu), *Miloš Milenković* (Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu) i *Stevan Vuković*, koji su u debatoj formi izložili svoje argumentacije na temu **Zašto zombiji nikada ne pobeđu?**, raspravljajući tezu "da analiza koncepta zombija u celokupnoj preglednoj sf-horror produkciji sugerise da je reč o sugestivnoj inverziji standardnih socijalnoterijskih predstava o individualizmu". *Miloš Milenković* je učestvovao u još jednom izlaganju, u kome je sa *Aleksandrom Dobrijevićem* (Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Beograd) polemisao na temu pod naslovom **Kraj potrage za smislom ljudske egzistencije? O virusima, ljudskim telima i etici pesimističke kulture nakon socijalne traume**. O naučnoj fantastici kao okviru za ispitivanje toga na koji se način sprovodi konstrukcija identiteta, s namerom da jednu grupu ili zajednicu razdvoje od neke druge na kognitivnom nivou, govorio je *Bojan Žikić* (Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu) u izlaganju pod naslovom **Mi smo Ja, a Oni su Roj. Individualni i kolektivni identiteti kao relaciono svojstvo ljudi i tuđina u naučnoj fantastici**. U izlaganju pod nazivom **Propast sveta nije šteta**, *Dejan Ognjanović* (Filozofski fakultet Univerziteta u Nišu) je govorio o procesima otuđenja našeg sveta i njegovim pretvaranjem u radikalno

drugačiji tuđinski svet, kao i uticajima tog procesa na psihu i identitet junaka u romanima Dž. G. Balarda – Potopljeni svet i Kristalni svet. *Ivan Đorđević* (Etnografski institut SANU, Beograd) se bavio analizom pojave heroja iz nacionalne istorije/mitologije u prozi naučno-fantastičnih stvaralaca iz Srbije u izlaganju "**Nacionalni Heroj**" u **domaćoj naučno-fantastičnoj književnosti**. O svemirskoj imperijalnoj hegemoniji SAD-a, i o oslikavanju te težnje u folkloru i naučnoj fantastici govorio je *Vladimir Ribić* (Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu) u izlaganju pod naslovom **Svemir kao američki imperijalni prostor**. *Gordana Gorunović* (Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu) se u izlaganju **Ostrvo dana sutrašnjeg** bavila analizom romana Mogućnost ostrva francuskog književnika Mišela Uelebeka, koji žanrovski ne pripada naučno-fantastičnoj književnosti, ali koji se koristi iskustvima datog žanra u problematizovanju budućnosti XXI veka. O dva različita pristupa tehnološkim inovacijama koja se nude u okviru naučno-fantastičnog žanra od vremena njegovog uspostavljanja, govorila je *Ljiljana Gavrilović* (Etnografski institut SANU, Beograd) u izlaganju pod nazivom **Između straha i sna: tehnologija u svakodnevicu**. *Zlatko Knežević* je u svom izlaganju **O nečemu ni iz čega i pozitronskim dušama: antropologija, naučna fantastika i tehnologija**, nastojao da predstavi neke specifične načine antropoloških pristupa konstrukciji i konstruisanju tehnoloških sistema i, posebno, njihovih obećanja u naučno-fantastičnoj literaturi i žanru uopšte. *Ilina Jakimovska* i *Dragan Jakimovski* (Institut za etnologiju i antropologiju, Institut za fiziku Univerziteta Sv. Kirila i Metodija, Skoplje, Republika Makedonija) su razmotrili naučno-fantastični žanr kao savršenu dopunu stvarnog izvođenja (misaonih) eksperimenata u antropologiji, u izlaganju pod nazivom **Tekst kao laboratorija: naučno-fantastična književnost kao antropološki misaoni eksperiment**. *Vladimir Đoković* (Institut za nuklearne nauke "Vinča", Beograd) je u svom radu **Mnogo svetova ili mnogo umova**, predstavio dve alternativne teorije o standardnoj kopenhagenskoj interpretaciji o postojanju i mogućnosti drugih svetova – interpretaciju kvantne mehanike, tzv. teoriju "mnogo svetova" i interpretaciju "mnogo umova". Rad **Scena-spektakl-iluzija. Vizuelni poredak i politička opčinjenost** *Miroslave Lukić-Krstanović* (Etnografski institut SANU, Beograd) je, donekle, ekskurs u specifičan domen scensko-tehnološkog i virtualno-digitalnog, i govori o pretakanju vizuelnih poredaka polja percepcije i recepcije u politiku opčinjenosti. I konačno, *Danijel Sinani* (Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu) je svojim izlaganjem o NLO religijama, pod naslovom **NLO religije. Religijski, (mas)medijski i (pop)kulturni fenomen?** zatvorio ovaj zanimljiv i dinamičan, i sigurno je, veoma zabavan naučni skup.

Radovi izloženi na skupu biće objavljeni u istoimenom zborniku u toku 2010. godine, a za nešto detaljniji uvid u ovde samo pobrojane naslove postoji

Hronika/Currents

---

knjiga apstrakata koja se može naći u biblioteci Odeljenja za etnologiju i antropologiju, koju je uredio prof. dr Bojan Žikić, a izdao Filozofski fakultet u Beogradu.

Ivana Gačanović